

[Madsen-Mygdal.]

lingen 1925—26, fremsatte det ærede Medlem — det staar i Folketingstidenden for 1925—26 Sp. 2262—64 — nogle Betragtninger, hvoraf der er enkelte, jeg skal tillade mig at oplæse. Han sagde om dette at give nyt Laan i samme Bedrift:

„Hvad betyder denne Bestemmelse?

Den betyder i Virkeligheden, at der stadig i de efter Loven af 4. Oktober 1919 oprettede Statshusmandsbrug kan gives nye Statslaan, hver Gang en kvalificeret Ansøger melder sig som Køber. Den betyder, at man ikke alene fæstner sin Opmærksomhed paa ved Statens Hjælp og Haandsrækning at oprette nye Brug for de Midler, man i saa Henseende kan faase.“

Og senere siger det ærede Medlem — jeg bliver nødt til at afkorte Citatet, men det vil vise sig at være rigtigt, hvis man ser det efter —, senere siger det ærede Medlem:

„Nu gaar man videre og siger: Her vil man lovgive for en ganske bestemt Klasse. Man vil tillade, at det Laan, der er nedskrevet, suppleres op, naar blot denne Opsupplering af Statslaanet tilkommer en kvalificeret Ansøger. Dette Princip kan jeg ikke give min Billigelse. Det vil derved altid komme til at bero paa et Skøn, hvorvidt en Borger er kvalificeret eller ikke. Jeg kan ikke se, med hvilken Ret en Tjenestekarl kan forlange at opnaa en Særstilling i Belaaningsforholdet fremfor en Gaardmandssøn, naar han ikke giver et Vederlag for den Stats-hjælp, han faar. Jeg kan ikke se, med hvilken Ret man fra Statens Side kan sige: Her er en Tjenestekarl, som er fuldt kvalificeret. Han vil købe et Statshusmandsbrug. Nu er der nedskrevet paa det indeværende Laan f. Eks. 2 000 Kr., men paa Grund af Konjunkturforskel og andre Forhold er i Virkeligheden Bygningernes Værdi 3 000 Kr. højere end det oprindelige Laan, der blev givet, og man kan da — det er slet ikke noget, der er ukendt i det praktiske Liv — let komme ud for en Konstatation af, at der skal gives et forøget Laan paa 5 000 Kr. til den Tjenestekarl, der ønsker at erhverve et i Forvejen oprettet Statshusmandsbrug.“

Senere siger det ærede Medlem:

„Jeg maa nære de allerstørste Betæneligheder ved en Bestemmelse som den foreliggende, fordi det aldrig er klogt at lovgive for Klasser, men altid er bedst at lovgive for Folket.“

Og senere igen:

„Men lad os ikke lovgive paa den

Maade, at vi opretter en statslig Kreditforening for kvalificerede Ansøgere til Erhvervelse af bestaaende Landbrug, for det ligger, synes jeg, helt udenfor den egentlige Udstyknings Omraade.“

Det er efter min Mening gode og forstandige Ord, og jeg kan fuldt ud give disse Ord min Tilslutning; men jeg skal tilføje, at der er den Forskel mellem Lovforslaget i 1925—26 og det nu foreliggende, at i 1925—26 hed det:

„Ved Brugets Overdragelse til anden Mand, det være sig Livsarving eller en anden, som kan komme i Betragtning i Henhold til Bestemmelserne i § 4...“

o. s. v., medens derimod nu Bestemmelsen kun gælder den Livsarving, der kan komme i Betragtning efter § 4. Det er altsaa igen Livsarvingen, der her faar tildelt en ganske overordentlig Stilling og Betydning.

Det forekommer nu mig, at denne Forskel kan kun øge Betænelighederne. Skal den i øvrigt vel kvalificerede Tjenestekarl, der ikke er saa heldig at være Livsarving, have en daarligere Stilling end Livsarvingen? Er det et Slags Fideikommiss eller en anden Form for et Privilegium for Børn af Statsfæstere, som den højtærede Landbrugsminister her vil indføre? Jeg maa sige, at hvis det er blevet Resultatet af det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksens Betæneligheder for 4 Aar siden, tror jeg, han hellere skulde have holdt dem for sig selv, for jeg synes, at dette er blevet værre endnu end det, som den højtærede Landbrugsminister i sin Tid foreslog, og som dog havde et bredere Grundlag at virke paa.

Som et Eksempel paa de Modsigelser, der findes i dette Lovforslag om Overtagelse af Jorder i offentlig Eje, dette Lovforslag, der bærer Præg, baade i 1919 og ogsaa nu, af at være affattet med en meget let Haand, skal jeg endnu anføre § 19, der lyder saaledes:

„De ifølge Forordning af 13. Maj 1769 § 5 og senere Bestemmelser gældende Regler om Selvejrbønders Testationsret skal ogsaa finde Anvendelse med Hensyn til testamentariske Dispositioner over de heromhandlede Ejendomme med Tilbehør.“

Ja, men det er jo slet ikke rigtigt. Forordningen af 1769 tillægger Selvejrbønder Ret til at testamentere deres Ejendomme til hvem de vil blandt deres Børn eller andre Arvinger. Men denne Ret har Fæsterne efter dette Lovforslag netop slet ikke. Det er kun Livsarvinger og ikke andre Arvinger, som man kan testamentere til, og selv da betyder dette Testamente ikke noget som helst